

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma (Track&Trace)

Publicēts: 19.09.2022.

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma (*Track&Trace*) ir visā Eiropas Savienībā vienota tabakas izstrādājumu ražošanas un izplatīšanas uzraudzības sistēma, kas nodrošina iespēju izsekot katram tabakas izstrādājuma aprites posmam – no saražošanas rūpnīcā vai importa brīža līdz mazumtirdzniecības vietai.

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma (*Track&Trace*) tiek ieviesta 2019.gada 20.maijā vienlaikus visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, tai skaitā Latvijā, attiecībā uz cigaretēm un tinamo tabaku.

Attiecībā uz pārējiem tabakas izstrādājumiem (cigāriem, cigarillām, karsējamo tabaku, kā arī cita veida tabaku, piemēram, pīpju tabaku) Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma attieksies no 2024.gada 20.maija.

! Cigaretēs un tinamā tabaka, kas ražoti vai importēti Eiropas Savienībā pirms 2019.gada 20.maija un uz tiem nav unikālais identifikators (UI), var palikt aprītē līdz 2020.gada 20.maijam.

Kas ir Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma?

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma (*Track&Trace*) ir visā Eiropas Savienībā vienota tabakas izstrādājumu ražošanas un izplatīšanas ķēdes uzraudzības sistēma ([skatīt infografiku](#)).

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas mērķis ir:

- cīnīties pret nelikumīgu tabakas izstrādājumu apriti;
- samazināt nelegālu un nekvalitatīvu tabakas izstrādājumu pieejamību, aizsargājot patērētāju intereses;
- veicināt godīgas konkurences apstākļus un aizsargāt legālā tirgus dalībniekus;
- palielināt valsts budžeta ieņēmumus.

Sistēmas darbībā iesaistītās puses

#1

VAS "Latvijas
Valsts radio un
televīzijas centrs"
(ID izdevējs)

#2

Ražotāji
un importētāji

#3

Vairumtirgotāji

#4

Mazumtirgotāji

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva [2014/40/ES](#) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu

Komisijas Īstenošanas Regula (ES) [2018/574](#) par tehniskajiem standartiem attiecībā uz tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas izveidi un tās darbību

[Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likums](#)

Ministru kabineta 2019.gada 9.aprīļa noteikumi Nr. 155 "[Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas noteikumi](#)"

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas (*Track&Trace*) pamatā ir kodu ieviešana. Katrā Eiropas Savienības dalībvalstī obligāti:

katrai tabakas izstrādājuma iepakojuma vienībai (paciņai, blokam, kastei, paletai) tiek piešķirts Unikālais identifikators (UI);

katram komersantam, kas iesaistīts tabakas izstrādājumu apritē, tiek piešķirts Ekonomikas dalībnieka identifikatora kods (EOID);

katrai Ekonomikas dalībnieka struktūrvienībai, kas saražo, importē, saņem vai realizē tabakas izstrādājumus, tiek piešķirts Objekta identifikatora kods (FID);

katrai tabakas izstrādājumu ražošanas iekārtai tiek piešķirts Iekārtas identifikatora kods (MID).

Unikālais identifikators (UI) sastāv no diviem elementiem:

cilvēklasāmais formāts (burt-ciparu kods);

mašīnlasāmais formāts, piemēram, svītrkods vai QR kods.

Unikālos identifikatorus (UI) katrai preces vienībai pieprasa ražotājs vai importētājs valsts akciju sabiedrībai "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (LVRTC), kas ir izvēlēts par visa veidu kodu izsniedzēju Latvijā.

LVRTC iekasē maksu no komersantiem par unikālo identifikatoru ģenerēšanu un izsniegšanu. Maksa par unikālo identifikatoru ģenerēšanu un izsniegšanu ir 0,502 *euro* (bez pievienotās vērtības nodokļa) par 1000 unikālajiem identifikatoriem.

Datu nesēju veidi

Paciņa

Bloks

Kaste

Palete

Kas izsniedz kodus Latvijā? [↗](#)

Latvijā Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmu (*Track&Trace*) ir izstrādājusi valsts akciju sabiedrība "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (LVRTC), kas nodrošina visu kodu ģenerēšanu un izsniegšanu – gan ekonomikas dalībniekiem un to struktūrvienībām, gan tabakas izstrādājumu ražošanas iekārtām, gan unikālos identifikatorus tabakas izstrādājumiem.

Kā saņemt Ekonomikas dalībnieka identifikatora kodu (EOID) un Objekta identifikatora kodu (FID)?

Latvijā ir ieviesta vienkārša Ekonomikas dalībnieka identifikatora koda (EOID) un Objekta identifikatora koda (FID) saņemšana – Latvijā reģistrētiem nodokļu maksātājiem, kuriem Valsts ieņēmumu dienests ir izsniedzis speciālo atļauju (licenci) darbībām ar tabakas izstrādājumiem, Ekonomikas dalībnieka identifikatora un Objekta identifikatora kodus LVRTC izsniedz automātiski.

Licencētam komersantam, lai uzzinātu savu vai citu komersantu EOID un FID:

Informāciju par izsniegtajām / pārreģistrētajām / apturētajām / anulētajām speciālajām atļaujām (licencēm) un tajās iekļautajām darbības vietām LVRTC saņem no VID automatizēti elektroniskā veidā.

jāieiet LVRTC tīmekļa vietnē www.lvrtc.lv/tabaka;

sadaļā “Tirgotāji un pārējie ekonomikas dalībnieki” jāuzspiež poga “meklēt identifikatorus”;

jāievada meklētās juridiskās personas nosaukums vai vienotais reģistrācijas numurs.

Kas jā dara tabakas izstrādājumu mazumtirgotājam?

Komersantam, kam ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai, ir iespēja (taču nav obligāti) iepazīties www.lvrtc.lv/tabaka ar savu Ekonomikas dalībnieka identifikatora kodu (jeb EOID), kas tiek piešķirts nodokļu maksātājam, un Objekta identifikatora koda (jeb FID), kas tiek piešķirts katrai uzņēmuma struktūrvienībai (veikalam, kafejnīcai, noliktavai vai tml.).

Tabakas izstrādājumu mazumtirgotājam, kas licencē norādītajā vietā tikai saņem cigaretes vai tinamo tabaku, to uzglabā un nosūta kādai citai sava uzņēmuma struktūrvienībai (piemēram, veikalam, kafejnīcai), tas ir, konkrētajā vietā darbojas kā tabakas izstrādājumu sadales noliktava, izmantojot maršrutētāju*, jāreģistrē konkrēto tabakas izstrādājumu pārvietošana.

Kas nepieciešams, lai veiktu darbības ar tabakas izstrādājumiem?

#1

Spēkā esoša speciālā
atļauja (licence) tabakas
izstrādājumu
mazumtirdzniecībai

* Lai piekļūtu maršrutētājam, nepieciešams reģistrēties Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas (*Track&Trace*) sekundārā repozitorija turētāja tīmekļa vietnē <https://eu-secondary.dentsuaegistracking.com/>

Komersantam, kam ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai, ir jāiepazīstas www.lvrta.lv/tabaka ar savu Ekonomikas dalībnieka identifikatora kodu (jeb EOID), kas tiek piešķirts nodokļu maksātājam, un Objekta identifikatora kodu (jeb FID), kas tiek piešķirts katrai uzņēmuma struktūrvienībai (licencē norādītajai darbības vietai).

Tīmekļa vietnē www.lvrta.lv/tabaka ir atrodami komersanta, kam ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai, sadarbības partneru (kam paredzēts realizēt vai piegādāt cigaretes vai tinamo tabaku) Ekonomikas dalībnieka identifikatora kodi (jeb EOID), kas tiek piešķirti nodokļu maksātājam, un Objekta identifikatora kodi (jeb FID), kas tiek piešķirti katrai uzņēmuma struktūrvienībai.

Tabakas izstrādājumu vairumtirgotājs, izmantojot maršrutētāju, reģistrē tabakas izstrādājumu pārvietošanu (saņemšanu, nosūtīšanu) un darījumus ar tabakas izstrādājumiem (rēķinu izsniegšanu, maksājumu saņemšanu).

Kas nepieciešams, lai veiktu darbības ar tabakas izstrādājumiem?

#1

Spēkā esoša speciālā atļauja (licence) tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai
vai
spēkā esoša speciālā atļauja (licence) apstiprināta akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai (izņemot tabakas izstrādājumu ražošanai)

* Lai piekļūtu maršrutētājam, nepieciešams reģistrēties Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas (*Track&Trace*) sekundārā repozitorija turētāja tīmekļa vietnē <https://eu-secondary.dentsuaegistracking.com/>

Kā ražotājam vai importētājam saņemt Unikālo identifikatoru (UI)?

Jānoslēdz sadarbības līgumu ar valsts akciju sabiedrību "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (LVRTC), kas Latvijā ir Unikālo identifikatoru (UI) izdevējs;

Jāsaņem pieslēguma rekvizīti no LVRTC integrācijas metodēm (pieejams tiešsaistē);

Jāizmanto LVRTC integrācijas saskarnes, tiešsaistē pieprasot identifikācijas kodus saviem ražošanas objektiem (tikai ārzemēs esošajiem) un ražošanas iekārtām (gan Latvijā, gan ārzemēs esošajām);

Pirms tabakas izstrādājuma ražošanas vai importēšanas pieprasa UI no LVRTC katras tabakas izstrādājumu vienības un kopējā līmeņa marķēšanai;

Katrai saražoto vai importēto tabakas izstrādājumu vienībai jāpievieno no LVRTC saņemtais UI, tam pievienojot laika zīmogu.

Kontaktinformācija:

Vietne - www.lvrvc.lv/tabaka

Kontakttālrunis - [+371 67108787](tel:+37167108787)

E-pasts - info@lvrvc.lv

Kā jāreģistrē tabakas izstrādājumu pārvietošana un darījumi?

Tabakas izstrādājumu ražotājiem, importētājiem un vairumtirgotājiem nepieciešams reģistrēt tabakas izstrādājumu pārvietošanas notikumus (nosūtīšanu un saņemšanu) un darījumu notikumus (rēķina izdošanu, maksājuma saņemšanu).

Lai reģistrētu tabakas izstrādājumu pārvietošanu un darījumus:

ražotāji un importētāji izmanto primāro repozitoriju, par kuru izmantošanu ir noslēgts līgums;

vairumtirgotājiem, kā arī mazumtirgotājiem, kas pārvietos tabakas izstrādājumus, jāizmanto maršrutētājs, reģistrējoties Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas (*Track&Trace*) sekundārā repozitorija turētāja tīmekļa vietnē <https://eu-secondary.dentsuaegistracking.com/>.

Kādi ir tabakas izstrādājumu pārvietošanas pamatprincipi?

Informatīvs materiāls komersantiem, kas reģistrē tabakas izstrādājumu saņemšanu un nosūtīšanu: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/tobacco/docs/tt_2019_infosheet_lv.pdf

Kādas ir biežāk pieļautās kļūdas?

Eiropas komisija ir izstrādājusi dokumentu ar biežāk pieļautajām kļūdām, kas ir pieejams

šeit: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/tobacco/docs/tt_common_reporting_mistakes_lv.pdf

Ko darīt, ja rodas tehniskas problēmas?

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas sekundārā repozitorija izstrādātājs ir izveidojis servisa portālu, kur ekonomikas dalībnieki, kuri ir iesaistīti tabakas izstrādājumu pārvietošanā, var reģistrēties un sazināties ar sekundārā repozitorija izstrādātāja atbalsta komandu par visiem tehniskajiem jautājumiem, kas attiecas uz tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmu. >> <https://supporttest.eutobaccotracing.com/secondaryportal>

Papildu informācija par Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmu (*Track&Trace*) pieejama [ŠEIT](#)

Saistītās datnes:

[Infografika "Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas uzbūve"](#)

<https://www.vid.gov.lv/lv/tabakas-izstradajumu-izsekojamibas-sistema-tracktrace>